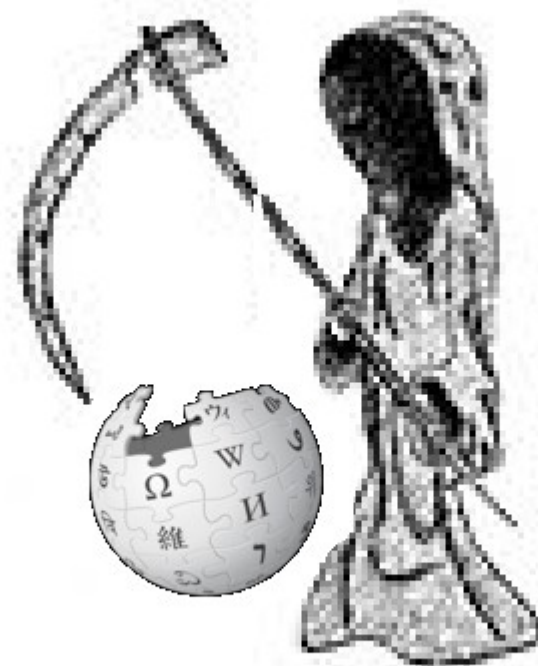

Śmierć Wikipedii – czy zamknięcie części artykułów jest ratunkiem przed spadkiem liczby edytorów?

Karol Dąbrowski / Karol Karolus

---

przyjmujemy kilka założeń wstępnych:

1) liczba osób edytujących Wikipedię spada

2) liczba osób edytujących Wikipedię zmierza do zera [założenie wybitnie idealne, znaczy się nieidealne, bo tragiczne, ale idealne w znaczeniu niemożliwe, bo modelowe]

3) mniej osób edytujących = większa dezaktualizacja treści istniejących artykułów

4) większa dezaktualizacja = mniejsza użyteczność Wikipedii

c.d.n. ...

---

a teraz wiedza potoczna,
obserwacja nieusystematyzowana
itp. nienaukowe „metody”

*nienaukowe spostrzeżenie: od
pół roku coraz częściej
spostzegam, że hasła, którego
szukam nie ma w Wikipedii*

---

*ściślej: po wpisaniu szukanego hasła
do Google Wikipedia nie wyskakuje na
pierwszym miejscu*

nie ma jej nawet na pierwszej stronie

czyli... jej nie ma [zasada googlizmu]

reakcje:

- 1) szok = nie ma?!*
  - 2) przerażenie = nie
ma!?*
  - 3) radość nie ma!!!*
-

---

znaczy się, co mam?

wolność wyszukiwania
innych treści

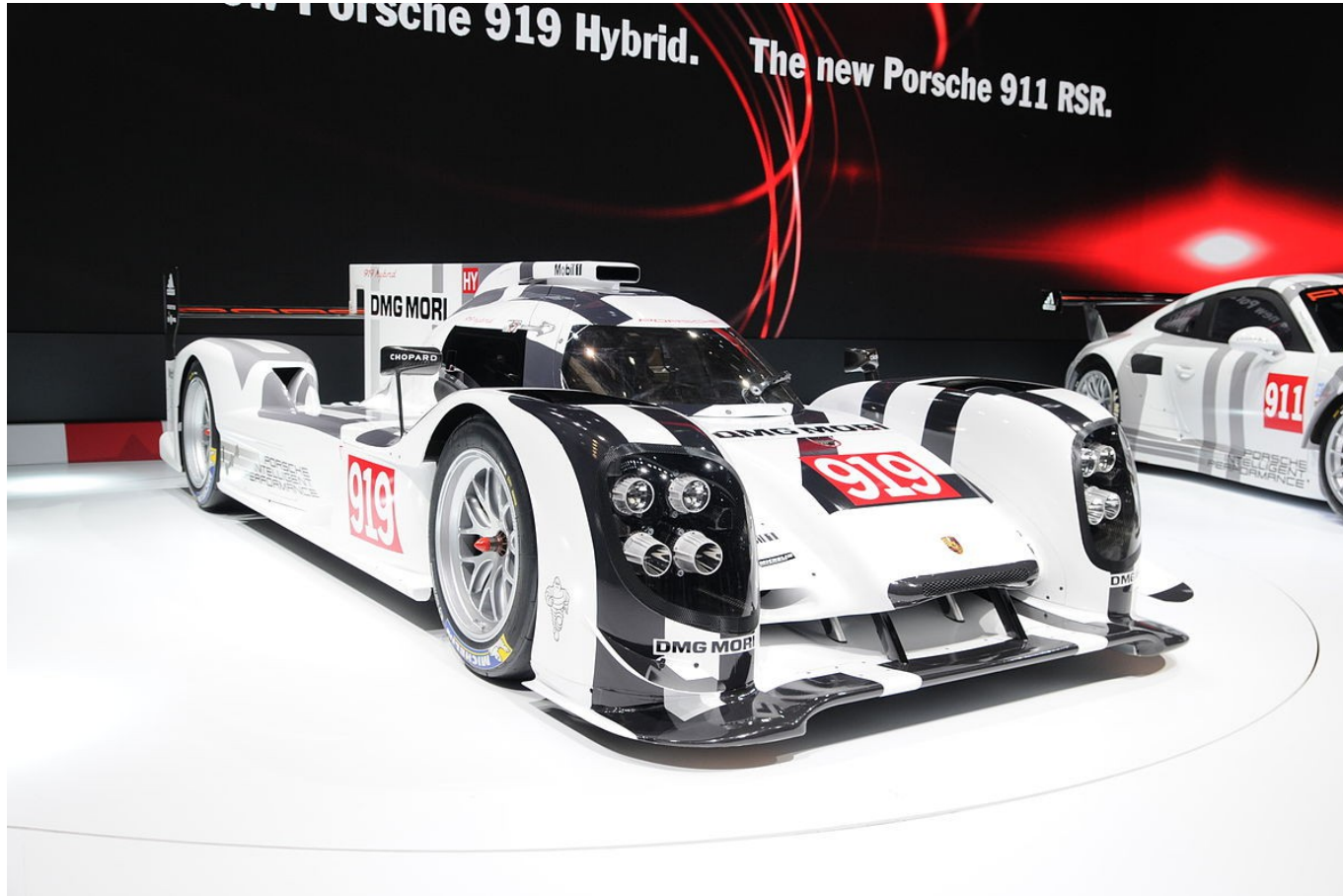
rozrywkę intelektualną

*i pewnie kilka innych
rzeczy z wyłączeniem
wygody...*

---

przykład może niezbyt dokładny, ale zawsze jakiś :)

Autor: Norbert Aepli (User:Noebu); licencja: CC BY 3.0

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2014-03-04_Geneva_Motor_Show_1362.JPG

---

5 Linki zewnętrzne

Charakterystyka [edytuj | edytuj kod]

11 czerwca 2012 roku **Porsche** wraz z dwoma kierowcami wyścigowymi **Timo Bernhardem** and **Romainem Dumas** ogłosiło nowy program rozwoju wyścigowego. Inżynierowie Porsche postanowili stworzyć samochód, który mógłby podjąć bezpośrednią rywalizację w mistrzostwach wyścigów długodystansowych. Ich głównym celem stał się **24-godzinny wyścig Le Mans**. W tym celu należało połączyć najbardziej skomplikowane rozwiązania techniczne i technologiczne firmy **Porsche** z rygorystycznymi zasadami uwzględnionymi w nowym regulaminie na sezon 2014 **FIA WEC**, a wszystko po to, aby uzyskać maksymalną wydajność.

Porsche postanowiło zaryzykować i poszło w kierunku **downsizingu**. specjalnie dla modelu 919 Hybrid opracowano nową jednostkę spalinową. Wzdłużny, centralnie umieszczony silnik czterocylindrowy w układzie V o pojemności 2.0L z bezpośrednim wtryskiem paliwa, dzięki turbodoładowaniu generował moc ponad 500 KM. Maksymalna prędkość obrotowa to około 9000 obr./min. Do zarządzania jednostką wykorzystano oprzyrządowanie **Bosch** MS5.6. Smarowanie silnika zapewnia specjalnie przygotowany olej firmy Mobil1. W układzie smarowania zastosowano rozwiązanie z **suchą miską olejową**.

Dla uzyskania odpowiednich osiągnięć, niezbyt duży turbodoładowany silnik spalinowy połączono z napędem elektrycznym, otrzymując hybrydę w klasie LMP1-H. Porsche wykorzystało w nim podwójny system odzyskiwania energii. Dzięki generatorowi (pełniącemu również rolę silnika) umieszczonemu na przedniej osi możliwe stało się odzyskiwanie energii kinetycznej podczas hamowania i jej zamiana na energię elektryczną, która magazynowana była w akumulatorze litowo-jonowym chłodzonym cieczą. Dodatkowo zastosowano system odzyskujący ciepło z układu wydechowego. Łączna moc energii elektrycznej jaką może wykorzystać kierowca podczas jednego okrążenia to 8 MJ. Moc jaką generuje silnik elektryczny (jednostka EGU) to ponad 250 KM.

Napęd przekazywany jest na koła za pomocą 7-biegowej, sekwencyjnej przekładni **Porsche** z blokadą tylnego dyferencjału. Moment obrotowy z silnika spalinowego przenoszony jest na tylną oś, natomiast przednie koła są napędzane przez jednostkę elektryczną.

Nadwozie	Konstrukcja z włókna węglowego monokok z rdzeniem aluminiowym i pastrą miodu
Zawieszenie przednie	niezależne, wielowahaczowe
Zawieszenie tylne	niezależne, wielowahaczowe
Silnik	Porsche 2.0 L turbodoładowany bezpośredni wtrysk paliwa, zamykany centralnie i elektrycznie, z bateriami litowymi
Skrzynia biegów	sekwencyjna skrzynia Porsche aktywowana manualnie
Hamulce	Dwuobwodowy hydrauliczny system hamulcowy; z stopu metali i wentylowane
Waga	870 kg

🏠 <https://www.google.pl/search?q=downsizing&oq=dow&aqs=chrome.69i59j69i57j69i65j69i60l3>

gle

downsizing

Internet

Grafika

Filmy

Książki

Wiadomości

Więcej ▾

Narzędzia wyszukiwania

Około 3 290 000 wyników (0,31 s)

Co to jest downsizing? - Motofakty.pl ✓

www.motofakty.pl › Porady › Warto wiedzieć ▾

25 sie 2011 - Modny ostatnio w motoryzacji termin „**downsizing**” to w prostym tłumaczeniu „zmniejszanie wymiaru” dowolnej rzeczy. W technice ...

Downsizing – Encyklopedia Zarządzania ✓

mfiles.pl/pl/index.php/Downsizing ▾

23 mar 2014 - Termin **downsizing** tłumaczone z języka angielskiego oznacza zmniejszanie. Najczęściej w literaturze bywa zatem tłumaczone jako redukcja ...

Obrazy dla downsizing

Zgłoś grafiki

Więcej zdjęć dla zapytania downsizing

Więcej zdjęć dla zapytania downsizing

[downsizing - tłumaczenie na polski - słownik angielsko ...](#) ✓

pl.bab.la > Słownik bab.la > angielski-polski ▾

Tłumaczenie słowa '**downsizing**' i wiele innych tłumaczeń na polski - darmowy słownik angielsko-polski.

[Downsizing - Moto - WP.PL](#) ✓

moto.wp.pl/query,**downsizing**,szukaj.html ▾

Downsizing. ... Moda na **downsizing** ma się w najlepsze, a kolejną jego ofiarą padł wolnossący silnik benzynowy o pojemności 1,6 litra w Fordzie zastąpiony

[Engine downsizing - Wikipedia, the free encyclopedia](#) ✓

en.wikipedia.org/wiki/Engine_**downsizing** ▾ Tłumaczenie strony

Engine **downsizing** is the use of a smaller engine in a vehicle that provides the power of a larger engine, through the use of recent technologies. It is the result of ...

[Downsize \(automobile\) - Wikipedia, the free encyclopedia](#) ✓

en.wikipedia.org/wiki/Downsize_(automobile) ▾ Tłumaczenie strony

Downsizing in the automobile industry is the practice of redesigning a vehicle to retain the interior volume, and often the nameplate and styling of a larger car to ...

[Downsizing to ślepa uliczka? Małe silniki z turbo gorsze niż ...](#) ✓

regiomoto.pl > Strona główna > Porady > Eksploatacja ▾

8 lut 2013 - Ułatwia to przyspieszanie bez redukcji biegów i poprawia elastyczność, ale nie wszystkie jednostki ery **downsizingu** radzą sobie z tym ...

[downsizing - Tłumaczenie po polsku - Słownik angielsko ...](#) ✓

www.dla.katowice.pl/angielski-polski/04-downsizing.html

---

konkluzja nr 1

metodologicznie nieuprawniona, bo oparta na jednostkowym przykładzie, w dodatku nieścisłym i potocznych spostrzeżeniach oraz subiektywnych odczuciach

śmierć Wikipedii = bogactwo Internetu

Wikipedia jest jak monopolistyczny wirus, który zawłaszczył dla siebie Internet – ograniczenie Wikipedii przywróci różnorodność i równowagę treści w sieci

---

---

jest jak organizm, który rozrósł się ponad miarę – jak dinozaur – jak Lewiatan – jak Saturn, który zbudował się na źródłach z Internetu, wyssał je, a potem pożarł – jak czarna dziura, która przestłoniła swoimi mirrorami internetowy makrokosmos

weryfikator: gdzie u licha podziały się mirrory Wikipedii???

są w Bing-u!

wyjaśnienie: wklepałem na chybił trafił kilkanaście haseł z Wikipedii tych, nad którymi pracowałem i tych ze strony głównej do Google i... nic! nie trafiłem na ani jednego mirrora – wklepałem pierwsze z brzegu do Bing`a i... od razu mirror!

---

konkluzja nr 2: Wikipedia
zaśmieca Internet tylko w
niektórych przeglądarkach

uściślenie: to nie Wikipedia
zaśmieca Internet tylko mirrory
Wikipedii – czyli piracki twór złodziei
popularności Wikipedii
pasożytujących na naszej wolnej
twórczości

---

czyżby znowu idea była słuszna, tylko wykonanie do ...?

kontr-konkluzja: śmierć Wikipedii nic nam nie da, nie przywróci wolności Internetu, bo zaraz w jej miejsce wlezie... choćby Amazon i zamiast przekopywać się przez mirrory Wikipedii będziemy zasypiani screenami książek z Amazona

---

---

nie jest to bynajmniej wybór między
dumą a cholera, bo w pierwszym
przypadku przynajmniej mieliśmy
encyklopedyczną treść i to taką, którą
mogliśmy poprawić

*refleksja naukowca: w Internecie bardzo
często nie znajdziemy fachowej wiedzy,
po nią trzeba sięgać do naukowej
literatury*

przykład: pruska Powszechna Ordynacja Sądowa

---

https://www.google.pl/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=pc

powszechna ordynacja sądowa

Internet

Mapy

Grafika

Wiadomości

Więcej ▾

Narzędzia wyszukiwania

Okolo 1 550 000 wyników (0,57 s)

[Powszechna Ordynacja Sądowa \(Austria\) – Wikipedia ...](#) ✓

[pl.wikipedia.org/wiki/Powszechna_Ordynacja_Sądowa_\(Austria\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Powszechna_Ordynacja_Sądowa_(Austria)) ▾

Powszechna Ordynacja Sądowa (niem. Allgemeine Gerichtsordnung) – austriacki kodeks postępowania cywilnego z 1 maja 1781 roku, wprowadzony w życie 1 ...

[Corpus Iuris Fridericianum – Wikipedia, wolna encyklopedia](#) ✓

pl.wikipedia.org/wiki/Corpus_Iuris_Fridericianum ▾

Niekedy (ale nieściśle) mianem "Corpus Iuris Fridericiani" określa się **Powszechną Ordynację Sądową** (Allgemeine Gerichtsordnung für die Preussischen ...

[historia postępowania sądowego. notatki - ArsLege](#) ✓

www.arslege.pl ▸ ... ▸ Historia państwa i prawa ▸ notatki ▾

9 sie 2011 - proces **sądowy** w Austrii, środki odwoławcze, proces cywilny, francuski kodeks procedury cywilnej , proces cywilny w Rosji, w II Rzeczpospolitej ...

[Powszechna Ordynacja Sądowa](#) ✓

www.close.dinooo.com.pl/Powszechna_Ordynacja_Sądowa.html ▾

Powszechna Ordynacja Sądowa (niem!Allgemeine Gerichtsordnung von Kaiser Joseph II) - austriacki kodeks prawa cywilnego formalnego z 1781 roku.

Powszechna Ordynacja Sądowa - Czytaj

www.boat.teodor.com.pl/Powszechna_Ordynacja_Sadowa.html ▼

Powszechna Ordynacja Sądowa. Powszechna Ordynacja Sądowa (niem!Allgemeine Gerichtsordnung von Kaiser Joseph II) - austriacki kodeks prawa ...

Media! Powszechna Ordynacja Sądowa (Austria)

[www.media.klodzko.pl/a/Powszechna_Ordynacja_Sadowa_\(Austria\).html](http://www.media.klodzko.pl/a/Powszechna_Ordynacja_Sadowa_(Austria).html) ▼

Powszechna Ordynacja Sądowa (niem. Allgemeine Gerichtsordnung) – austriacki kodeks postępowania cywilnego z 1 maja 1781 roku, wprowadzony w życie 1 ...

Powszechna Ordynacja Sądowa - About

www.awake.renlybarathon.com.pl/Powszechna_Ordynacja_Sadowa.html ▼

22 cze 2014 - **Powszechna Ordynacja Sądowa** (niem. Allgemeine Gerichtsordnung von Kaiser Joseph II) - austriacki kodeks prawa cywilnego formalnego z ...

[PPT] prawo karne - Wydział Prawa i Administracji

www.law.uj.edu.pl/~khpp/site/images/adm/Image/03.pptx ▼

postulaty kodyfikacji, prawo powszechne i jednolite, równość wobec prawa; 1793
Powszechna ordynacja sądowa dla Państw Pruskich – inkwizycyjne, ...

Powszechna Ordynacja Sądowa - Encyklopedia online ...

www.pl-wikipedia.org/wiki/Powszechna_Ordynacja_Sadowa

Powszechna Ordynacja Sądowa (niem. Allgemeine Gerichtsordnung von Kaiser Joseph II) - austriacki kodeks prawa cywilnego formalnego z 1781 roku.

Powszechna ordynacja sądowa dla państw. pruskich: Z ...

books.google.pl/books?id=hG5EAAAAcAAJ

1824

... t w sprawie przewłok, lecz wyznaczony od Sędziego do ich **Ordynacja** PflOCESST.

---

ot i mirrory się znalazły :(

dla niewtajemniczonych: Powszechnej
Ordynacji Sądowej pruskiej nie należy
mylić z Powszechną Ordynacją
Sądową austriacką

*BTW: dziękuję PG za wy-ekowanie
mojego ek-a*

---

inny przykład: tym razem pozytywny :)

Johann August Schlettwein [edytuj]

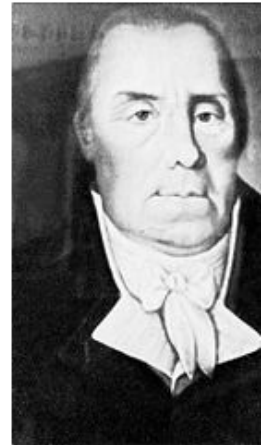
Johann August Schlettwein (ur. 8 sierpnia 1731 w [Großbringen](#), zm. 24 kwietnia 1802 w [Brunn](#)) – niemiecki fizjokrata, uważany za pierwszego autora, który wprowadził do obiegu naukowego wyrażenie *samorząd* (*Selbstverwaltung*). Jego najważniejsze dzieło to "Grundfeste der Staaten oder die politische Oekonomie" z 1779 roku.

Interesował się logiką, teologią i metafizyką. Ukończył uniwersytet Jenie i został sprowadzony w 1763 roku na dwór badeński [Karola Fryderyka](#) celem zreformowania majątków ziemskich w duchu fizjokratyzmu. Popadł jednak w konflikt z dworem i arystokracją, i został zwolniony w 1773 roku. W 1774 roku pojechał do Wiednia na dwór [Józefa II](#) zamierzając zainteresować przyszłego cesarza ideami fizjokratyzmu. Starał się też bez powodzenia o etat na uniwersytecie w [Bazylei](#) i wydał polemiczną broszurę względem „*Cierpień młodego Wertera*” Goethego. W 1777 otrzymał z polecenia szwajcarskiego filozofa [Isaaka Iselina](#) funkcję dziekana wydziału ekonomicznego uniwersytetu w [Gießen](#). Złożył stanowisko w 1785 roku wskutek różnic ze swoimi przełożonymi wraz z landgrafem heskim [Ludwikiem IX](#), a także wskutek odejścia z urzędu przychylnego mu pierwszego ministra [Friedricha Karla von Mosera](#). Przeniósł się do posiadłości swojej żony w [Meklemburgii](#), ale z czasem rozstał się z nią i przyjął powołanie na wykładowcę uniwersytetu w [Greifswald](#). W 1797 roku bezskutecznie usiłował nawiązać korespondencję z [Kantem](#). Zmarł w osamotnieniu w 1802 roku^{[1] [2]}.

Przypisy

- ↑ [Allgemeine Deutsche Biographie](#)
- ↑ K. Dąbrowski, *Schlettwein Johann August*, [w:] *Leksykon samorządu gospodarczego*, red. P. Janus, "Rocznik Samorządowy" 2013, t. 2.

Johann August Schlettwein

Data i miejsce urodzenia	8 sierpnia 1731 Großbringen
Data i miejsce śmierci	24 kwietnia 1802 Brunn
Zawód	ekonomista

Kategorie (+⁺): [Niemieccy ekonomiści](#) (−) (±) (↓) (↑) | [Niemieccy pisarze](#) (−) (±) (↓) (↑) | [Urodzeni w 1731](#) (−) (±) (↓) (↑) | [Zmarli w 1802](#) (−) (±) (↓) (↑) | (+)

---

gdy pisałem ten artykuł (a ściślej:
biogram Schlettweina do Leksykonu
samorządu gospodarczego,
równocześnie pisząc artykuł na
Wiki), a tak naprawdę to
tłumaczyłem z Allgemeine Deutsche
Biographie, to w Google był tylko
biogram Schlettweina z niemieckiej
Wiki i... nic więcej

po tym jak napisałem artykuł na polskiej
Wiki i jednocześnie biogram
Schlettweina w Leksykonie, który znalazł
się w drugim tomie „Rocznika
Samorządowego” - online`owego
recenzowanego czasopisma naukowego*
i wszystko to wylądowało w Internecie

* taka autoreklama ;)

---

to w Google pojawiły się linki do:

oprócz rzecz jasna artykułu na Wiki – na pierwszym miejscu, chciałbym mieć taką cytowalność w nauce :)

- oksfordzkiego słownika The Dictionary of Eighteenth-Century German Philosophers
- książki Peukerta wydanej przez Springer w 2011 roku
- artykułu naukowego w „History of Political Thought” z 1994 roku

wcześniej ich nie było!

przypadek?

Okolo 72 800 wyników (0,27 s)

Johann August Schlettwein – Wikipedia, wolna encyklopedia ✓

pl.wikipedia.org/wiki/Johann_August_Schlettwein ▾

Johann August Schlettwein (ur. 8 sierpnia 1731 w Großobringen, zm. 24 kwietnia 1802 w Brunn) – niemiecki fizjokrata, uważany za pierwszego autora, który ...

Johann August Schlettwein – Wikipedia ✓

de.wikipedia.org/wiki/Johann_August_Schlettwein ▾ [Tłumaczenie strony](#)

Johann August Schlettwein (* 8. August 1731 in Großobringen bei Weimar; † 24. April 1802 in Dahlen, Mecklenburg) war ein Nationalökonom. Er gilt als der ...
[Leben](#) - [Literatur](#) - [Werke](#) - [Biographie](#) + [Bibliographie](#)

ADB:Schlettwein, Johann August – Wikisource ✓

de.wikisource.org/wiki/ADB:Schlettwein,_Johann_August ▾ [Tłumaczenie strony](#)

28 paź 2011 - **Schlettwein: Johann August** S., einer der eifrigsten Vertreter der physiokratischen Lehre in Deutschland, wurde im J. 1731 zu Weimar geboren, ...

Johann August Schlettwein – Wikisource ✓

de.wikisource.org/wiki/Johann_August_Schlettwein ▾ [Tłumaczenie strony](#)

25 kwi 2014 - **Johann August** Schlettweins bescheidene Vertheidigung seiner neulichen Erläuterungen und Rettungen der moralischen Begriffe des Herrn ...

Johann August Schlettwein

Johann August Schlettwein – niemiecki fizjokrata, uważany za pierwszego autora, który wprowadził do obiegu naukowego wyrażenie „samorząd”. Jego najważniejsze dzieło to „Grundfeste der Staaten oder die politsche Oekonomie” z 1779 roku. [Wikipedia](#)

---

na pierwszej stronie Google mamy więc:

- artykuł na [pl.Wiki](#)
- artykuł na [de.Wiki](#)
- podstawowe źródło czyli ADB – też dzięki temu, że zostało przepisane do [wikiźródł.de](#)
- link do artykułu naukowego w anglojęzycznym czasopiśmie „History...”, któremu polskie ministerstwo przypisało 10 pkt na liście C (!)
- słownika oksfordzkiego
- książki wydawnictwa Springer
- wizerunku Schlettweina na [Commons](#)

iod 2 21 6 7 2
← → ↑ ↓ i 2 2

---

ale wracając do **tematu**

- mniejsza liczba edytorów
oznacza, że po prostu jesteśmy
w stanie ogarniać mniejszą
liczbę artykułów

- co oznacza, że część
(znaczna?) artykułów będzie
nieaktualna, zawierać błędy,
nieprzejrzana itp.

- część artykułów ma charakter a) historyczny, b) taki, że w zasadzie niewiele można do nich dopisać, c) nie budzą kontrowersji (ency, źródła itp.), d) nikt ich przez następne xxx lat nie będzie edytować, e) **mają charakter zamknięty**

---

przykłady:

The screenshot shows a web browser window with multiple tabs open, including 'W Joseph von Beck - Wikipedi...', 'W Wasyl Ilnycki - Wikipedia...', 'W Friedrich Wilhelm Daniel...', and 'W Michał Kaczmarkowski...'. The active tab is 'W Joseph von Beck - Wikipedi...' with the URL 'https://pl.wikipedia.org/wiki/Joseph_von_Beck'. The page content includes the Wikipedia logo, navigation links, and the article text for Joseph von Beck. The article text describes him as an Austrian lawyer, teacher, and historian of Anabaptism, born in Moravia in 1815 and died in 1887. It mentions his education, his work as a judge, and his historical research on the Hutterites. A list of references is provided at the bottom of the article.

W Joseph von Beck – Wikipedi... x W Wasyl Ilnycki – Wikipedia... x W Friedrich Wilhelm Daniel... x W Michał Kaczmarkowski – ... x

https://pl.wikipedia.org/wiki/Joseph_von_Beck

Karol Karolus 0 Dyskusja Brudnopis Preferencje Funkcje eksperymentalne Obserwowane Edycje Wyloguj

Artykuł Dyskusja Czytaj Edytuj Edytuj kod źródłowy Historia i autorzy Szukaj

Joseph von Beck ^[edytuj]

Joseph von Beck (ur. 1815, zm. 1887) – austriacki prawnik, nauczyciel, historyk **anabaptyzmu**, sędzia austriackiego sądu najwyższego.

Urodził się na **Morawach** w średniozamożnej rodzinie. Po ukończeniu studiów prawniczych nauczał prawo jako nauczyciel i pracował w sądownictwie. Karierę zakończył jako sędzia sądu najwyższego a tytuł szlachecki od cesarza **Franciszka Józefa** otrzymał na dwa dni przed swoją śmiercią.

Oprócz zajęć sądowych interesował się historią. Pracując w **Bratysławie** prowadził kwerendę archiwalną na temat **huterytów**, w wyniku której zgromadził znaczącą ilość unikatowych materiałów na temat tej społeczności i zasłużył się wydaniem materiałów źródłowych o ich dziejach w Europie. Archiwalna działalność Becka okazała się nieoceniona dla historyków reformacji, a po śmierci jego zbiory zostały wykorzystane przez **Johanna Losertha**^[1].

Na ziemiach polskich znany był jego podręcznik "Logiki" w przeróbce **Wasyla Ilnickiego** - ukraińskiego dyrektora gimnazjum akademickiego we Lwowie i prezesa Roskiego Towarzystwa Pedagogicznego^[2].

Przypisy

- ↑ Friedmann, Robert. (1953). Beck, Joseph von (1815-1887). Global Anabaptist Mennonite Encyclopedia Online. Retrieved 9 December 2013, from http://gameo.org/index.php?title=Beck,_Joseph_von_(1815-1887)&oldid=75288
- ↑ *Logika przerobiona podług Becka dla użytku gimnazjalnego, przez B.J. (Wasyl Ilnicki), Lwów 1873; w Repozytorium Cyfrowym Instytutów Naukowych*

Kategorie (+): [Austriacy historycy](#) (-) (±) (↓) (↑) | [Austriacy prawnicy](#) (-) (±) (↓) (↑) | [Urodzeni w 1815](#) (-) (±) (↓) (↑) | [Zmarli w 1887](#) (-) (±) (↓) (↑) | (+)

Ponownie przejrzyj tę wersję

Brak wandalizmu – oznacz jako przejrzaną Wycofaj oznaczenie jako przejrzana

09:32 2014-05-30

Joseph von Beck, Wasyl Ilnicki, Friedrich Wilhelm Daniel Snell, Michał Kaczmarkowski...

---

te biogramy (ale ciągle poruszamy się w kręgu biogramów i to stubów) charakteryzują się tym, że:

- dotyczą osób nieżyjących
- nie mają odpowiedników na innych wiki
- nie są edytowane merytorycznie od chwili powstania
- zostały napisane w oparciu nie bezpośrednio strony internetowe, a źródła, w tym zdigitalizowane (biblioteki cyfrowe)*

* z wyjątkiem Kaczmarkowskiego, gdzie był biogram na stronie internetowej KUL

---

są też takie biogramy, gdzie nikt nie zagląda i już nie zajrzy, więc wygrzebałem kilka swoich najstarszych stubów

Artykuł [Dyskusja](#) [Czytaj](#) [Edytuj](#) [Edytuj kod źródłowy](#) [Historia i autorzy](#) [☆](#)

Felix Huch [[edytuj](#)]

Felix Huch (ur. 6 września 1880 w Brunzwiku, zm. 6 lipca 1952 w Tutzing) – niemiecki pisarz.

Wnuk [Friedricha Gerstäckera](#), brat [Friedricha Huch](#), krewny [Ricardy Huch](#) i [Rudolfa Huch](#). Z wykształcenia lekarz, syn notariusza w [Dreźnie](#). Pisał głównie powieści biograficzne, poświęcone postaciom znanych muzyków: [Beethovenowi](#) i [Mozartowi](#).

Linki zewnętrzne [[edytuj](#) | [edytuj kod](#)]

- [Katalog der Deutschen Nationalbibliothek](#)

Kontrola autorytatywna (osoba): [VIAF: 111346122](#) | [LCCN: n81033895](#) | [GND: 117035068](#) | [NDL: 00443923](#) | [WorldCat](#)

Kategorie (+⁺): [Niemieccy pisarze](#) (-) ([±](#)) ([↓](#)) ([↑](#)) | [Urodzeni w 1880](#) (-) ([±](#)) ([↓](#)) ([↑](#)) | [Zmarli w 1952](#) (-) ([±](#)) ([↓](#)) ([↑](#)) | (+)

PEŁNIA TUCH. HISTORIA WERSJI

Zobacz rejestry operacji dla tej strony

Przeglądaj historię

Do roku (włącznie)

Do miesiąca (włącznie)

Filtr wzorców tekstu

Narzędzia: [Statystyki historii edycji](#) • [Wyszukiwanie w historii edycji](#) • [Statystyka oglądalności strony](#) • [Liczba obserwujących](#)

Legenda: (bież.) – różnice z najnowszą wersją, (poprz.) – różnica ze starszą wersją

Kolor tła: [wersja przejrzana](#), [wersja oczekująca na przejrzanie](#) • [Pomoc:Historia strony](#)

- [\(bież. | poprz.\)](#) 14:33, 25 sty 2014 **MalarzBOT** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) **m** . . (769 bajtów) (-50) . . *(uproszczenie wywołania szablonu `{{Kontrola autorytatywna}}` edycję | anuluj edycję)* [automatycznie przejrzana]
- [\(bież. | poprz.\)](#) 14:54, 8 kwi 2013 **JarektBot** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) . . (819 bajtów) (+68) . . *(Robot skopiował szablon `{{Kontrola autorytatywna}}` z de:fkosmetyczne)* (anuluj edycję | [podziękuj](#)) [automatycznie przejrzana]
- [\(bież. | poprz.\)](#) 01:24, 16 mar 2013 **Addbot** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) **m** . . (751 bajtów) (-19) . . *(Bot: Przenoszę linki interwiki (1) do Wikidata, są teraz c na d:q110822)* (anuluj edycję) [automatycznie przejrzana]
- [\(bież. | poprz.\)](#) 01:26, 5 gru 2011 **Happa** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) . . (770 bajtów) (+38) . . *(dod `{{DEFAULTSORT:}}`)* (anuluj edycję | [podziękuj](#)) [automatycznie przejrzana]
- [\(bież. | poprz.\)](#) 16:55, 25 wrz 2009 **Karolus** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) . . (732 bajty) (0) . . *(drobne redakcyjne)* (anuluj edycję | [podziękuj](#)) [przejrzana przez P]
- [\(bież. | poprz.\)](#) 16:54, 25 wrz 2009 **Karolus** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) . . (732 bajty) (+50) . . *(drobne redakcyjne)* (anuluj edycję | [podziękuj](#))
- [\(bież. | poprz.\)](#) 12:26, 13 mar 2009 **Ciacho5** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) . . (682 bajty) (+55) . . *(linki)* (anuluj edycję | [podziękuj](#))
- [\(bież. | poprz.\)](#) 12:18, 13 mar 2009 **Karolus** ([dyskusja](#) | [edycje](#)) . . (627 bajtów) (+627) . . *(nowy)* ([podziękuj](#))

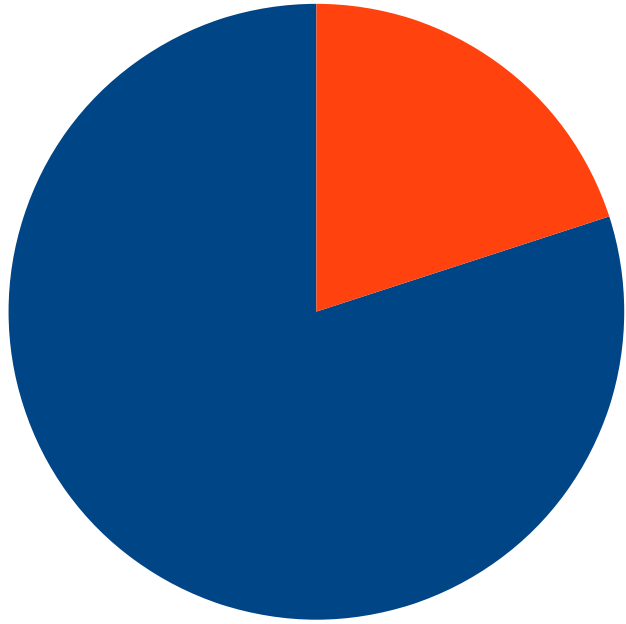
brak edycji merytorycznych od momentu napisania stuba pięć lat temu...

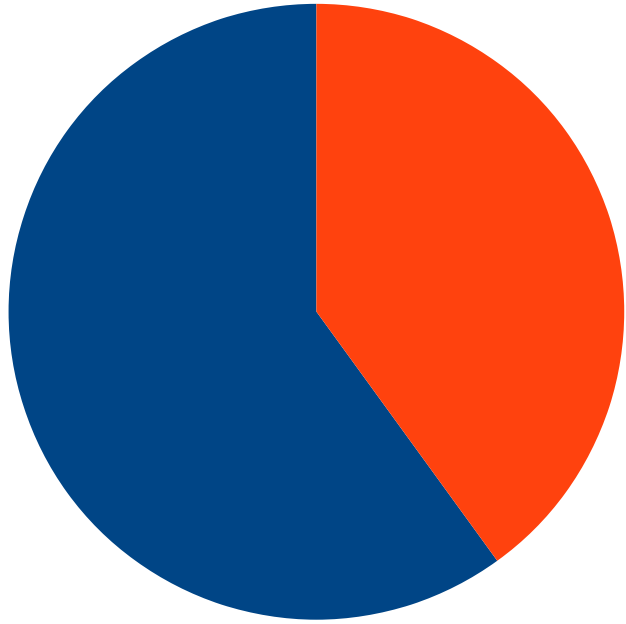
---

konkluzja nr 3: część artykułów można zamknąć do edycji bez uszczerbku dla Wikipedii

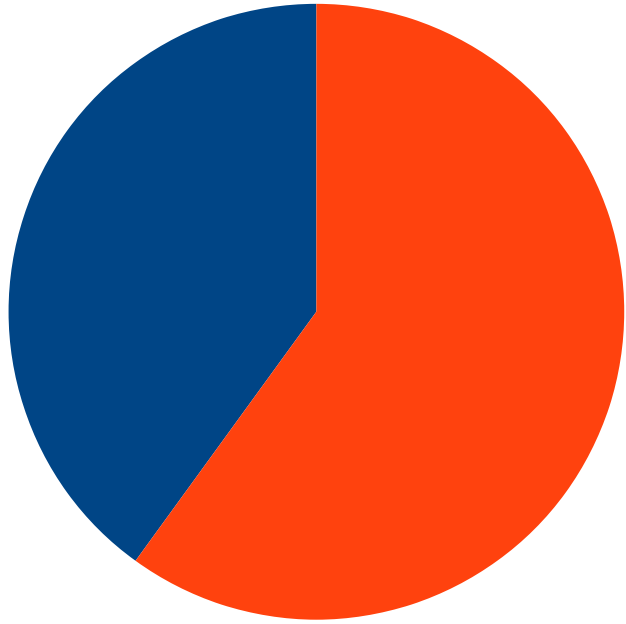
stopniowe zamykanie artykułów – proporcjonalnie do ubytku edytorów pozwoli na koncentrację uwagi na artykułach bieżących i zniweluje ryzyko dezaktualizacji

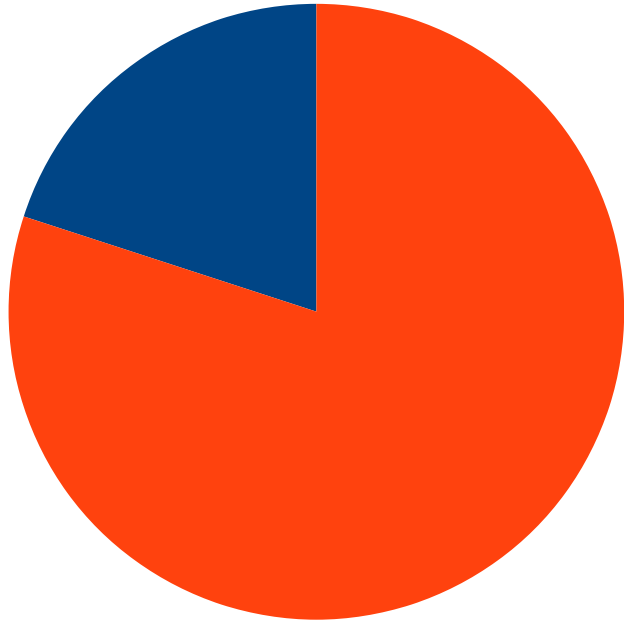

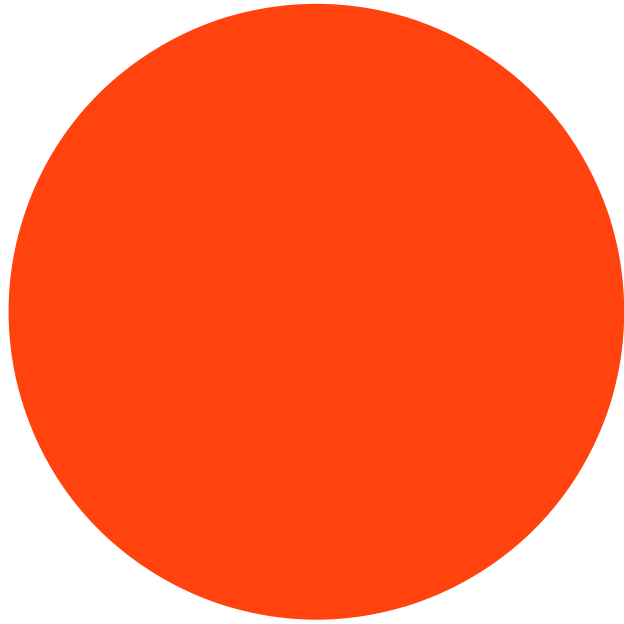

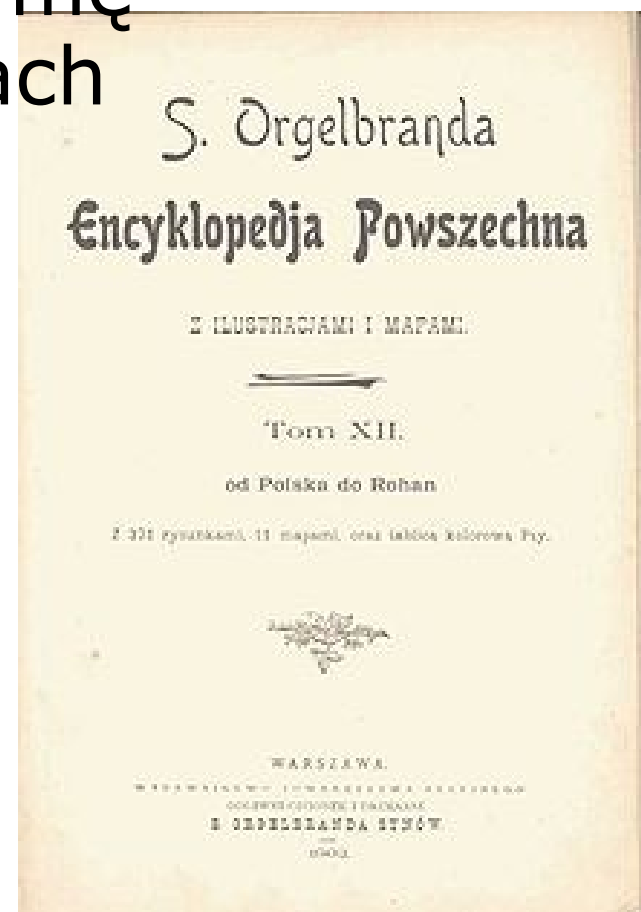
pytanie: co z biogramami osób żyjących (Bogusław Linda?), wydarzeniami które trwają (wojna domowa w Syrii?), badaniami dla których nie znaleziono satysfakcjonujących wyników (szczepionka przeciwko HIV?), listami ciągłymi (władcy Wielkiej Brytanii?)

na obecnym etapie? nic – po prostu trzeba to odłożyć na potem

---

---

finalnie Wikipedia przybierze formę zamkniętej w konkretnych ramach chronologicznych encyklopedii, jak encyklopedie Orgelbranda, Gutenberga, PWN...

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Orgelbrand_vol12.jpg

---

czy trzeba ustalać konkretny termin zamknięcia Wikipedii?

nie – trzeba (można?) robić to ewolucyjnie

zmienna zakłócająca: Wikimedia Foundation

---

na zamkniętych artykułach mógłby pojawić się szablon typu: „artykuł napisany 13 marca 2009 roku” albo „stan na 13 marca 2009 roku” (choć to zbyt enigmatyczne) lub po prostu: „artykuł zamknięty w dniu 30 maja 2014 roku” (choć ludzie/czytelnicy/internauci tego nie rozumieją)

w napadzie frustracji stwierdzam, że w zasadzie to nie wiem, jak to oznaczyć, żeby było zrozumiałe dla internetowych idiotów, a takich zapewne jest większość

---

czy większość czytelników Wikipedii jest tępa?

i nic nie jest w stanie wnieść do rozwoju cywilizacji i kultury, i jest nastawiona tylko na odtwórcze korzystanie z zasobów wytworzonych przez innych?

tym samym przechodzimy do **założenia nr 5**: powiedzmy „socjologicznego”

ludzie to leniwi głupcy

---

marginalia nr 1: Wikipedia nigdy nie stanie się encyklopedią fachową i naukową – nigdy nie stanie się pełnoprawnym źródłem naukowym – nigdy nie uda się przyciągnąć naukowców do tworzenia Wikipedii – Wikipedia na zawsze pozostanie tworem pop-kultury i zawsze będzie krytykowana jako niepoważne i niewiarygodne źródło

---

---

walka o uznanie naukowości
Wikipedii w nauce to walka
z wiatrakami

*...ale porównajmy sobie pierwszy
z brzegu artykuł*

Sueski, Kanał

Sueski, Kanał, Qanāt as-Suways, droga wodna w Egipcie;

łączy Morze Śródziemne (poprzez jeziora: Al-Manzila, At-Timsah i Jezioro Gorzkie) z Morzem Czerwonym; długość 163 km, szerokość do 415 m, głębokość toru wodnego 22 m; bez śluz; przy południowym wejściu Suez, przy północnym — Port Said; przewoży ponad 400 mln t rocznie (głównie ropa naftowa i jej produkty, rudy żelaza, drewno, zboże); zbudowany 1856–69 pod kierunkiem F.M. de Lessepsa; znacjonalizowany 1956, zamknięty 1967–75 po wojnie arabsko-izraelskiej; zrekonstruowany i pogłębiony 1980–82.

Zdjęcia i rysunki

Ismailia, fragment miasta i nabrzeża portowego nad kanałem Sueskim (Egipt)

fot. M. Czerny/Archiwum Ilustracji WN PWN SA ©
Wydawnictwo Naukowe PWN

Sueski, Kanał

Spis tematów hasła

> Ilustracje

Tabele

> Sueski, Kanał — sk

Ilustracje

Kanał Sueski [edytuj]

Na mapach: 30°42′18″N 32°20′

Kanał Sueski (arab. قناة السويس, trl. Qanā al-Suways) – wykopany w latach 1859-1869 kanał głębokowodny dla statków morskich, łączący Morze Śródziemne z Morzem Czerwonym. W południowej części trasa kanału przebiega przez Jezioro Krokodyli, Wielkie Jezioro Gorzkie i Małe Jezioro Gorzkie.

Spis treści [ukryj]

- Dane
- Główne porty
- Historia
  - Starożytność oraz średniowiecze
  - Wiek XVIII i XIX
  - Wiek XX
- Status prawny
- Zobacz też
- Przypisy

Dane [edytuj] [edytuj kod]

Całkowita długość kanału wynosi 163 km, szerokość – 160-200 m (po modernizacji – do około 300 m), dopuszczalne zanurzenie statków – 11,6 m (po modernizacji – do 23 m). Średnia przepustowość kanału wynosi 60 statków na dobę. W roku 2008 kanał przepłynęło 21415 statków. Średni czas przejścia statku przez kanał – 15 h. Co 10 km wybudowano zatoki dla mijających się statków. Dzięki wybudowaniu Kanału Sueskiego skrócono trasę żeglugową z Londynu do Bombaju o około 7,5 tysiąca kilometrów. Kanał obsługuje 8% światowych transportów ropy. W 2009 roku przez Kanał Sueski przepłynęło ponad 35 tysięcy statków, z czego 10% to tankowce, które przewożą 15% zapotrzebowania na ropę w Europie^[1].

Kanał Sueski

ony specjalne
nk do tej wersji
ormacje o tej
ronie
ement Wikidanych
rowanie tego
tykułu
łtoś do usunięcia
b do naprawy

uj lub eksportuj
wórz książkę
obierz jako PDF
ersja do druku

ych językach
ikaans
emannisch
العرب
agonés
turianu
arbaycanca
འགྲུབ་ལྗོངས་
ларуская
ларуская
рашкевица)
kol Central
ларски
arisch
sanski
ezhoneg
atalà
ивашна
ština
iShona

zapotrzebowania na ropę w Europie^[1].

Główne porty [edytuj | edytuj kod]

- Port Said – przy północnym wejściu do kanału,
- Al-Kantara,
- Ismailia,
- Suez – przy południowym wejściu.

Historia [edytuj | edytuj kod]

Starożytność oraz średniowiecze [edytuj | edytuj kod]

Starożytna wieść głosi, iż to **Senuseret I** (Sezostris) zaprojektował bezpośrednie połączenie Nilu z Morzem Czerwonym. Legendę podtrzymują teksty **greckie** i **łacińskie** (**Strabon**, **Pliniusz Młodszy**), jednakże nie potwierdziło jej żadne świadectwo archeologiczne.

Dopiero w epoce saickiej, za panowania **Necho II** (609-594 p.n.e.), faktycznie przekopano pierwszy kanał od peluzyjskiej odnogi Nilu do północnego krańca Jezior Gorzkich.

W 522 roku p.n.e., po podbiciu Egiptu przez Persów, król perski **Dariusz I** wrócił do tego projektu i zostawił po sobie inskrypcję głoszącą, że on ukończył ten kanał. **Grecki** historyk **Herodot** w pismach z V wieku p.n.e. przekazuje nam, że kanał nie przebiegał najkrótszą trasą między morzami, a statki potrzebowały czterech dni na jego przebycie. Był on wystarczająco szeroki, aby mogły nim płynąć obok siebie dwa trójrzędowe statki (**triremy**). Kanał Dariusza przebiegał prawdopodobnie na wschód od Nilu, a potem łączył się z jednym z jezior leżących na trasie współczesnego kanału.

Kanał, przedłużony do morza za panowania **Ptolemeusza II Filadelfosa** (285-246), zaniedbany na początku epoki rzymskiej, został na nowo przekopany za panowania **Trajana** (98-117). Dano mu wówczas nowe ujęcie na Nilu, kilka kilometrów na północ od **Kairu**. Ten właśnie kanał miał podobno odrestaurować **Amr Ibn al-As** pod nazwą Kanału Przywódcy Wiernych. Jednakże w 767 r. kalif **Al-Mansur** nakazał zamknąć kanał, by odciąć zbuntowanym miastom Al-Hidżazu zaopatrzenie w zboże.

Wiek XVIII i XIX [edytuj | edytuj kod]

Inżynierom z ekspedycji egipskiej przypadła zasługa pierwszego projektu bezpośredniego połączenia Peluzjum z Suezem, wraz ze

Satelitarne zdjęcie Kanału

Satelitarne zdjęcie fragmen
Sueskiego

Wiek XVIII i XIX [edytuj | edytuj kod]

Inżynierom z ekspedycji egipskiej przypadła zasługa pierwszego projektu bezpośredniego połączenia Peluzjum z Suezem, wraz ze wszystkimi tego konsekwencjami. **Bonaparte**, otwierając drogę do Suez, zamierzał zadać **Wielkiej Brytanii** decydujący cios – niemal taki, jakim dla **Genueńczyków** i **Wenecjan** było w 1487 r. odkrycie **Przylądka Dobrej Nadziei**. Prace niwelacyjne, rozpoczęte w styczniu 1799 r. pod kierunkiem Charles'a Le Pere'a, trwały zaledwie kilka miesięcy. Błąd na jakimś odcinku doprowadził Le Pere'a do wniosku, że przy wysokiej wodzie wytwarza się znaczna różnica poziomów (10 m) między obydwoma morzami i dlatego kanał morski powinien mieć śluzy.

Mimo sprzeciwu autorów opracowań teoretycznych tę koncepcję przyjmowano niczym dogmat przez prawie pół wieku. Właśnie jej to bronili saint-simoniści, którzy przybyli do Kairu w 1833 r. Zdaniem tych rewolucyjnych intelektualistów, Kanał Sueski miał być pierwszym z wielu przekopów transoceanicznych, nieodzownych w rozwoju handlu. Muhammad Ali ograniczył się tylko do zebrania grupy 20 inżynierów i techników, którzy mieli budować zaporę w Delcie. Epidemia dżumy w 1835 r. położyła kres budowie i rozproszyła fachowców. Zostawili oni jednak po sobie następców, m.in. Linanta de Bellefonsa i Ferdynanda de Lessepsa. Tego, wówczas konsula Francji w **Aleksandrii**, oczarowała analiza sporządzona przez owych fachowców, przekonując o wykonalności projektu. Przejął też od nich pomysł zgromadzenia funduszy potrzebnych do realizacji planów: założenie spółki akcyjnej i uzyskanie pożyczki publicznej.

Utworzenie służb tranzytowych i założenie w 1839 r. Overland Road (tranzyt przez Egipt komunikacji pocztowej między Londynem a Indiami) przywróciły zainteresowanie projektem połączenia Morza Śródziemnego z Czerwonym. W 1846 r. saint-simoniści założyli w **Paryżu** spółkę badającą warunki przekopania Przesmyku Sueskiego, która zgromadziła przemysłowców i przedsiębiorców angielskich, niemieckich, austriackich i francuskich.

Niwelacje terenu, przeprowadzone w 1847 r. przez Bourdaloue, potwierdziły, że nie ma różnicy poziomów między obydwoma morzami. Linant de Bellefonds przygotował dokumentację techniczną. Jednakże sprzeciw **Turcji**, nieufność Anglii, choroba Muhammada Alego opóźniły wprowadzenie projektu w życie. **Kedyw Abbas**, który w 1849 r. objął rządy po swoim dziadku, był nieprzyjazny wobec Europejczyków, gdyż obawiał się wzrostu ich wpływów w Egipcie.

Ferdinand de Lesseps, francuski dyplomata, uzyskał w 1854 roku od wicekróla Muhammada **Saida Paszy** (Egipt w owym czasie był częścią imperium osmańskiego) zgodę na rozpoczęcie prac nad kanałem, który miał przebiegać najkrótszą trasą na północ od Suezu przez Jezioro Gorzkie do Morza Śródziemnego. Lesseps zdobył poparcie wicekróla i wielu francuskich akcjonariuszy, którzy zainwestowali w **Kompanię Kanału Sueskiego**. Brytyjczycy, którzy mogli wiele zyskać na utworzeniu krótszej drogi do Indii, nie kupowali akcji. Mimo że kanał miał skrócić drogę z Londynu do **Bombaju** o 7343 km, rząd brytyjski robił wszystko, co mógł, aby projekt ten udaremnić. Krytykowano go jako "fizycznie niewykonalny i zbyt kosztowny, aby przynieść zyski".

Sueskiego

Kanał Sueski

Od uroczystości rozpoczęcia robót do ich ukończenia 10 lat później, de Lesseps nadzorował budowę, która czasami była trudna, lecz nigdy niemożliwa do przeprowadzenia. Początkowo de Lesseps korzystał z przymusowej pracy ludzi, lecz od 1864 zrezygnowano (pod naciskiem Wielkiej Brytanii) z pracy robotników egipskich. Firmy francuskie dostarczyły kilkadziesiąt potężnych koparek, pogłębiarek i transporterów o napędzie parowym. Wybudowano także kolejkę parową na szynach do transportu urobku.

Warunki poprawiły się wystarczająco, żeby ściągnąć do pracy Europejczyków, głównie z krajów śródziemnomorskich. Byli wśród nich także Polacy, m.in. inżynier hydrotechnik oraz wynalazca **Stanisław Janicki**, kierownik robót **Mieczysław Geniusz** i urzędnik **Cyprian Kuczewski**. Janicki nadzorował prace przy budowie północnego odcinka Kanału, od **Port Saidu** do **Ismailii**.

Wodę pitną dla ok. 25 tysięcy robotników dostarczano specjalnie zbudowanym kanałem. U śródziemnomorskiego końca trasy, na terenie, który naprawdę można nazwać odzyskanym, zbudowano Port Said. Do czasu ukończenia w 1863 kanału doprowadzającego wodę pitną drążono Kanał Sueski z północy na południe. Potem można było rozstawić oddzielne obozy wzdłuż przyszłej drogi wodnej. Ukończony kanał miał 161 km długości, 15 m głębokości i 137 m. szerokości. Co 10 km zbudowano zatoki dla mijających się statków.

W 1865 nastąpił kolejny kryzys podczas budowy kanału (lecz już ostatni), spowodowany epidemią **cholery** i febry.

W sierpniu 1869 w Jeziorach Gorzkich doszło do połączenia wód Morza Śródziemnego z Morzem Czerwym.

Uroczyste otwarcie kanału nastąpiło 17 listopada 1869, z udziałem wielu koronowanych głów i książąt, m.in. **Franciszka Józefa** i cesarzowej **Eugenii**. Głównym punktem programu było przedefilowanie międzynarodowej eskadry z Port Saidu do Suez. Kedyw **Ismail Pasza** zamówił na tę okoliczność u **Giusepe** operę **Aida**, lecz nie doszło do jej wystawienia w tym terminie.

Po wykupieniu akcji przez ówczesnego premiera Anglii **Benjamina Disraelego**, kanał od 1882 znalazł się pod pełną kontrolą Wielkiej Brytanii, mając dla niej strategiczne znaczenie w skali światowej.

Wiek XX [edytuj | edytuj kod]

Na początku I wojny światowej, **Imperium osmańskie** usiłowało zająć Egipt i przerwać komunikację na kanale. 3 lutego 1916 nastąpiło natarcie od wschodu tureckiej 4 bezpośrednio poblizu Kanału Sueskiego, lecz Turcy zostali tego samego dnia odparci, przy pomocy artylerii okrętów na kanale, tracąc 1300-2000 ludzi^[2]. Podczas I światowej bezpośrednio nad kanałem nie toczyły się walki – ofensywa państw osi została zatrzymana pod **Al-Alamajn**. Po uzyskaniu w 1922 niepodległości przez **Egipt** zmuszeni zostali do ewakuacji swych baz wojskowych ze strefy kanału, który w 1956 został znacjonalizowany przez **Nasera**. Nacjonalizacja kanału była przyczyną **wojny 1956** prowadzonej przez wojska izraelsko-francusko-brytyjskie przeciwko Egipcjom. W czasie **wojny sześciodniowej** w 1967 wschodni brzeg kanału został obsadzony przez izraelskie, a żegluga na kanale – wstrzymana. Po **wojnie Jom Kippur** w 1973 i przywróceniu kontroli Egiptu nad obydwoma brzegami kanału, w lutym 1974 podjęto ws

Mapa Kanału Sueskiego

USS Bainbridge przecho kanał

Na początku I wojny światowej, **Imperium osmańskie** usiłowało zająć Egipt i przerwać komunikację na kanale. 3 lutego 1916 nastąpiło natarcie od wschodu tureckiej 4. A bezpośrednim pobliżu Kanału Sueskiego, lecz Turcy zostali tego samego dnia odparci, przy pomocy artylerii okrętów na kanale, tracąc 1300-2000 ludzi^[2]. Podczas II wojny światowej bezpośrednio nad kanałem nie toczyły się walki – ofensywa państw osi została zatrzymana pod **Al-Alamajn**. Po uzyskaniu w 1922 niepodległości przez **Egipt**, Egipcjanie zmuszeni zostali do ewakuacji swych baz wojskowych ze strefy kanału, który w 1956 został znacjonalizowany przez **Nasera**. Nacjonalizacja kanału była przyczyną **wojny s 1956** prowadzonej przez wojska izraelsko-francusko-brytyjskie przeciwko Egipcjowi. W czasie **wojny sześciodniowej w 1967** wschodni brzeg kanału został obsadzony przez Izrael, a żegluga na kanale – wstrzymana. Po **wojnie Jom Kippur w 1973** i przywróceniu kontroli Egiptu nad obojczykami brzegami kanału, w lutym 1974 podjęto wstęp nad oczyszczeniem kanału oraz jego odbudową i modernizacją. **5 czerwca 1975** nastąpiło ponowne otwarcie kanału i udostępnienie dla żeglugi.

W miarę budowy coraz to większych statków kanał okazał się w pewnym momencie zbyt płytki dla największych **zbiornikowców**, które płynąc z ładunkiem **ropy naftowej z Arabskiej** do Europy muszą okrążyć Afrykę i nadkładać 7,5 tys. km drogi. Dlatego w 1976 r. oddano do użytku (z trzyletnim opóźnieniem spowodowanym wojną izraelsko-egipską) rurociągiem długości 320 km, biegnący wzdłuż kanału z portu **Ajn Suchna** nad **Zatoką Sueską** do przystani **Sidi Kreir** (ok. 35 km na zachód od **Aleksandrii**) nad Morzem Śródziemnym. Dzięki rurociągowi, który otrzymał nazwę **Sumed** – który przesyła ok. 115 mln ton ropy rocznie czyli 20% jej konsumpcji w Europie – jedne zbiornikowce wypompowują ropy z Sueskiej, a inne ładują ją na wybrzeżu Morza Śródziemnego i transportują dalej. Koszty budowy ropociągu i towarzyszącej mu infrastruktury (porty, zbiorniki i stacje pomiarowe) w Egipcie przy dużej pomocy **Arabii Saudyjskiej**, **Kuwejtu**, **Kataru** i **Abu Zabi**.

Status prawny [edytuj | edytuj kod]

Podpisana w **Konstantynopolu** (obecnie **Stambuł**) **28 października 1888** tzw. **konwencja konstantynopolińska** zapewnia wolną żeglugę w czasie wojny (również stronom wojującym) i pokoju dla wszystkich statków, w tym okrętów, niezależnie od ich **bandery** (art. 1). W przypadku wojny, w której państwo kanałowe jest neutralne, prawo do przejścia zostaje zachowane z uwzględnieniem zasad neutralności wojennej. W sytuacji wojny, podczas której państwo kanałowe jest stroną wojującą, wolne przejście nie dotyczy okrętów i statków handlowych przeciwnika państwa kanałowego oraz statków bandery neutralnej przewożących kontrabandę wojenną^[3].

Zobacz też [edytuj | edytuj kod]

- Kryzys sueski
- Tunel Ahmed Hamdi

Przypisy

- ↑ Dane *Energy Information Agency*
- ↑ D. Jakimowicz: *Kriejsier-stacioner 1-go klasa D'Entrecasteaux (Крейсер-стационар 1-го класса Д'Антраксто)*, Morskaja Kollekcija nr 3/2010, s.27 (ros.)
- ↑ D.R. Bugajski, *Prawa żeglugowe okrętu w świetle prawa międzynarodowego*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009, s. 295-303, ISBN 978-83-7383-351-7.

W Wikimedia Commons znajdują się multimedia z tematem **Kanał Sueski**

---

*różnica chyba jest
widoczna...*

---

pomysł!

jak jednym ruchem sprawić, żeby naukowcy zaczęli edytować Wikipedię?

- wprowadzić osobną sekcję z imiennymi autorami
  - wpisać autorstwo/współautorstwo artykułów na Wikipedii do oceny parametrycznej jednostek naukowych (ha!)
-

---

skoro rządzący Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego mogli arbitralnie uznać, że...

monografia naukowa musi posiadać objętość co najmniej 6 arkuszy wydawniczych (sic!),
a wszystko co poniżej monografią naukową już
nie jest

par. 8 ust. 2 rozporządzenia z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym (Dz.U. z 2012 r. poz. 877)

to w czym problem?

---

wystarczy dodać punkt 11) w par. 8 ust. 1 tegoż rozporządzenia o treści:

11) autorstwo lub współautorstwo artykułów na Wikipedii o objętości przekraczającej 2048 bajtów, nieusuniętych w momencie składania ankiety, niezawierających szablonów problemów takich jak DNU, NPA, dopracować i innych z kategorii szablonów problemów, uźródłowionych za pomocą przypisów lub bibliografii, umieszczonej w sekcji „Bibliografia”, a nie „Linki zewnętrzne”.

jest kij – jest marchewka – jest Wikipedia

---

dopóki artykuły na Wikipedii nie będą
urzędowo wliczane do dorobku naukowego
(*marchewka*), dopóty naukowcy nie będą
edytować Wikipedii i będą traktować ją
z pogardą

---

marginalia nr 2: Wikipedia jest produktem kultury zachodniej

jeśli zginie kultura zachodnia
(„białego człowieka”, chrześcijańska)
Wikipedia zginie

Wikipedia nie będzie rozwijana
w kulturze autorytarnej
(np. rosyjskiej), teokratycznej
(np. arabskiej)

Wikipedia to twór wysublimowanej
kultury obcej dla islamu
i autorytarnej władzy

upadek cywilizacji Zachodu =
upadek Wikipedii

Wikipedia potrzebuje swobody
i niezależności myślenia,
umiejętności kwestionowania
dogmatów oraz skłonności do
kompromisu

---

wracając do tematu: mamy też trochę danych, które zebrałem w 2013 roku

po pierwsze: liczba artykułów na Wikipedii stale rośnie, mimo iż liczba edytorów spada

Liczba aktywnych wikipedystów wynosiła w czerwcu 2013 roku 1410. Są to ci użytkownicy, którzy dokonali co najmniej 5 edycji w miesiącu. W czerwcu 2005 roku liczba ta wynosiła 628, a w czerwcu 2006 roku – 1317. W latach 2007–2012 była wyższa. Ponadto, liczba bardzo aktywnych wikipedystów, dokonujących co najmniej 100 edycji miesięcznie wynosiła w czerwcu 2013 roku 239; w latach poprzednich: 129 (czerwiec 2005), 252 (czerwiec 2006), a między rokiem 2007 a 2012 była wyższa niż w roku 2013.

Podsumowując ten wątek, zarówno liczba aktywnych edytorów, jak i bardzo aktywnych edytorów w roku 2013 była niższa niż w latach 2007-2012, a zbliża się do poziomu z roku 2006.

hipoteza: być może liczba edytorów Wikipedii nie będzie zmierzać do zera, ale ustabilizuje się na poziomie niskim, ale stałym, np. 50 edytorów

---

---

po drugie: interesujące jest, że oglądalność stron na polskojęzycznej Wikipedii mimo spadku edytujących stale rośnie. W marcu 2013 roku osiągnęła swój pułap maksymalny szacowany na 570 milionów odsłon w ciągu miesiąca. Były to dane rekordowe. Skłaniają one do namysłu nad frapującym zjawiskiem o szerszym znaczeniu i dotyczącym kultury korzystania z Internetu i tworzenia wiedzy w ogóle przez polskie społeczeństwo.

Jeśli liczbę internautów w Polsce w połowie 2013 roku oszacowano na prawie 18 milionów, to można założyć, iż co najmniej 10 milionów z nich choć raz skorzystało z Wikipedii. Osób zaś aktywnie tworzących treść Wikipedii było w I połowie 2012 roku średnio 1465.

Oznacza to, że **niecałe 1500 osób tworzy wiedzę, z której korzysta co najmniej 10 milionów.**

Taka jest rola Wikipedii w życiu Polaków.

---

tworzymy treść, którą czyta 10 milionów Polaków
i nikt oprócz nas tej treści nie zmienia

Wikipedia to monopol na informację

raz wrzucony artykuł do
Wikipedii trwa

jeśli umiejętnie
wprowadzimy
manipulację, to... *sami
sobie odpowiedzcie na to
pytanie*

---

c.d. założeń wstępnych (w wariancie pesymistycznym):

6) w pewnym momencie cykl życia Wikipedii się skończy

7) w pewnym momencie obecni edytorzy, którzy są najaktywniejsi wymrą

8) w pewnym momencie Wikipedia się zdezaktualizuje

9) w pewnym momencie Wikipedię trzeba będzie zamknąć

---

z optymistyczną **konkluzją nr 4:**

*a my będziemy mieli poczucie, że
braliśmy udział w najfajniejszym
projekcie w dziejach świata*

*i będziemy mieli o czym
opowiadać wnukom
na starość*

KONIEC
